

Mál nr. 261/2018**M og
váttryggingafélagið V v/ ábyrgðartryggingar bifreiðar.****Ágreiningur um bótaskyldu er farþegi í bifreið slasaðist í árekstri við aðra bifreið.****Gögn.**

Málskot, dags 29.8.2018, ásamt fylgigögnum og síðari athugasemdum.

Bréf V, dags. 14.9.2018, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Laust fyrir kl. 13 hinn 7. ágúst 2017 varð árekstur með bifreiðunum A og B á Djúpvegi á Steingrímsfjarðarvegi. M var farþegi í A sem var húsbíll af Mitsubishi gerð. Hún valt við áreksturinn og gjöreyðilagðist. M hlaut áverka á háls hrygg í slysinu, þ. á m. brot á „lamina C6“ hryggjarbols, auk einkenna frá hægri hendi.

Í framburðarskýrslu hjá lögreglu kvað M að hann og D, ökumaður A, hafi sofð í A nóttina fyrir slysið og hafi þeir vaknað milli kl. 7 og 8 um morguninn. D hafi fengið sér að borða og lagt sig síðan aftur. Hann hafi vaknað um kl. 12 og þeir síðan lagt af stað og fannst M ekkert athugavert við aksturslag D. Aðspurður um ástand D kvaðst M ekki hafa séð neitt óeðlilegt í fari hans.

Í vettvangsskýrslu lögreglu kom fram að D neytti amfetamíns samkvæmt læknisráði og þyrfti að taka það reglulega vegna veikinda sinna. Framvísaði hann lyfjakorti með upplýsingum um að hann gæti leyst út amfetamín í töfluformi, en þyrfti að taka lyfið reglulega út vegna veikinda sinna. Í framburðarskýrslu af D kemur fram að hann hafi ekki neytt amfetamíns í meira mæli en læknisráð sagði til um. Hann hafi heldur ekki verið „skakkur vegna jónu“ sem hann hafi reykt kvöldið áður og ekki fundið fyrir fíkniefnaáhrifum við aksturinn.

Samkvæmt matsgerð rannsóknastofu Háskóla Íslands í lyfja- og eiturefnafræði mældust í blóði D 320 ng/ml af amfetamíni og 4,8 ng/ml af tetrahýdrókannabinóli. Í matsgerðinni segir að þessi efni séu í flokki ávana- og fíkniefna sem eru óheimil á íslensku yfirráðasvæði. Því teljist ökumaðurinn hafa verið óhæfur til að stjórna ökutæki örugglega þegar sýnið var tekið, sbr. 2. mgr. 45. gr. a umferðarlaga nr. 50/1987 með síðari breytingum. Í viðbótarupplýsingum rannsóknastofunnar kemur fram að lækningalegum styrk amfetamíns í blóði hafi verið lýst á bilinu 30-150 ng/ml. Eftir inntöku 30 mg amfetamíns hafi blóðstyrkur átta fullorðinna einstaklinga mælst hæstur 111 ng/ml í blóði, meðalstyrkur í 20 einstaklingum sem á sama hátt hafi fengið 30 mg á dag í eina viku hafi mælst með 67 ng/ml að meðaltali (sbr. Baselt: Disposition of toxic drugs and chemical in man, 8. útg. 2008). Í blóðsýni því sem til rannsóknar var hafi greinst 320 ng/ml sem teljist langt yfir lækningalegum styrk og bendi til misnotkunar.

Í lögregluskýrslu á vettvangi er haft eftir ökumanni B, að hann verið að aka fram úr A er henni hafi verið ekið í veg fyrir sig með þeim afleiðingum að A hafi farið út af veginum. Einnig er haft eftir ökumanni B og eiginkonu hans, sem var farþegi í B og sat hægra megin við ökumann, að B hafi verið ekið á eftir A í um 15 mínútur fyrir óhappið og hafi A verið mjög rásandi á veginum, ekið nokkuð undir hámarkshraða og nokkrum sinnum vírst vera á leið út af veginum.

M hefur krafist bóta úr ábyrgðartryggingu A hjá V vegna þess líkamstjóns sem hann hlaut í slysinu. V hefur fallist á bótaskyldu að 1/3 hluta en M verði sjálfur að bera 2/3 hluta tjóns síns þar sem honum hafi ekki átt að geta dulist að hann hafi tekið sér far með ökumanni sem var undir verulegum áhrifum ávana- og fíkniefna og því verið óhæfur til aksturs A. Þannig hafi hann verið meðvaldur að tjóni sínu af stórkostlegu gáleysi. Er af hálfu V einkum vísað í þessum efnum til þeirra atriða sem að framan greinir.

M vill ekki una þessari afstöðu V til bótaskyldu þar sem hann mótmælir því að hann hafi vitað um amfetamínneyslu D og af þeim sökum eigi hann að fá tjón sitt bætt að fullu.

Álit.

Samkvæmt 1. mgr. 88. gr. umferðarlaga nr. 50/1987 skal sá sem ábyrgð ber á skráningarskyldu vélknúnu ökutæki bæta það tjón sem hlýst af notkun þess enda þótt tjónið verði ekki rakið til bilunar eða galla á tækinu eða ógætni ökumanns. Í 2. mgr. sömu greinar má lækka eða fella niður bætur fyrir líkamstjón ef sá sem varð fyrir tjóni var meðvaldur að tjóninu af ásetningi eða stórkostlegu gáleysi.

Í gögnum frá rannsóknastofu Háskóla Íslands í lyfja- og eiturefnafræði mældust 320 ng/ml af amfetamíni og 4,8 ng/ml af tetrahydrókannabinóli í blóði D sem telst langt yfir styrk í lækningalegum tilgangi og bendi til misnotkunar. Í úrskurði nefndarinnar 10. apríl 2018 í máli nr. 70/2018, er varðaði skiptingu sakar vegna áreksturs bifreiðanna sem hér áttu hlut að máli, segir að engum vafa sé undirorpið að D hafi verið undir áhrifum ávana- og fíkniefna og því verið óhæfur til að stjórna ökutæki örugglega, sbr. 1. mgr. 45. gr. a umferðarlaga nr. 50/1987, sbr. 5. gr. laga nr. 66/2006 um breytingu á þeim. Undir þessum áhrifum hafi D verið óheimilt að stjórna bifreiðinni, sbr. 1. mgr. sömu greinar laganna. Öll sök á árekstrinum var lögð á D.

Fyrir liggur að M og D voru samvistum að minnsta kosti kvöldið fyrir slysið og sváfu báðir í A um nóttina. Í ljósi þess magns amfetamíns sem mældist í líkama D átti M ekki að geta dulist að D hafði neytt þessa lyfs áður en þeir hófu ferðina. Engu að síður tók hann sér far með D þar til slysið varð. Þessa háttsemi M verður að virða honum til stórkostlegs gáleysis. Með vísan til fyrrgreindra ákvæða umferðarlaga þykir mega lækka bætur til M og eftir atvikum öllum að þær verði lækkaðar um helming. Að sama skapi á hann þá rétt á að fá tjón sitt bætt að helmingi úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Niðurstaða.

Líkamstjón M, bætist að helmingi úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Reykjavík, 16. október 2018.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Jón Magnússon lögm.